

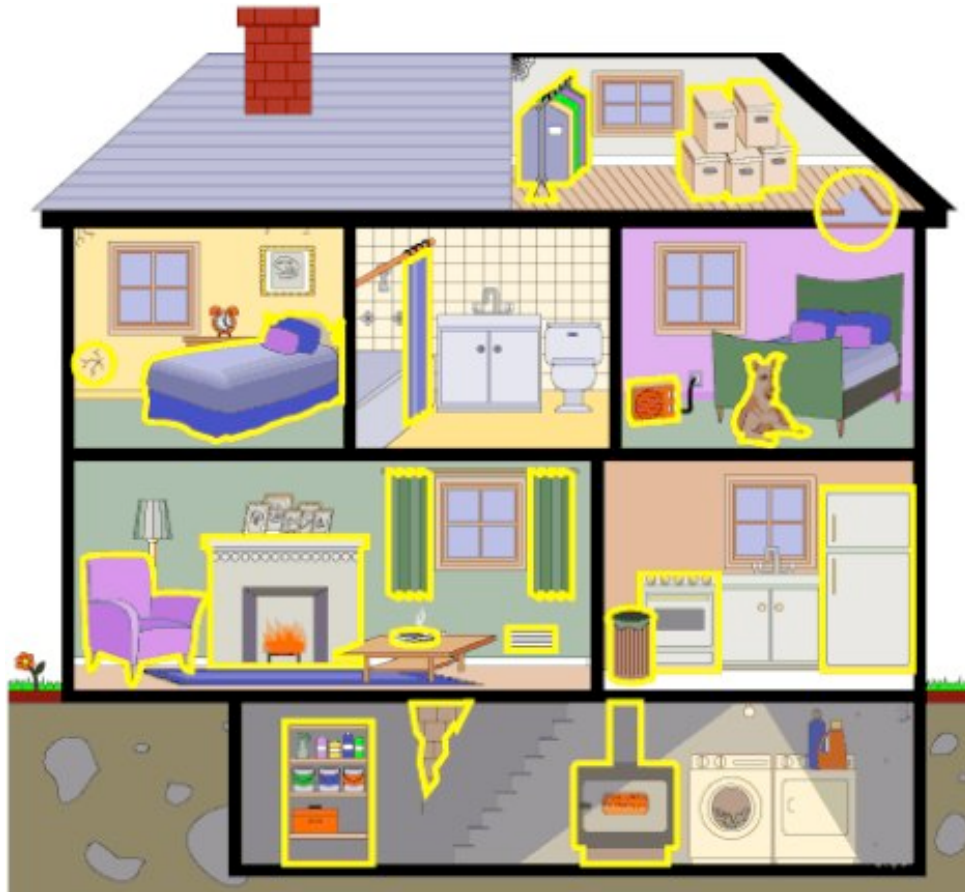
KAPALI ORTAM HAVA KİRLİLİĞİ

“TÜTÜN DUMANI”

Dilek ASLAN

HÜTF Halk Sağlığı AD.

diaslan@hacettepe.edu.tr

KAPALI ORTAM

Kapalı Alan

16 Mayıs 2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Başbakanlık Genelgesinde **kapalı alan**;

sabit veya seyyar bir tavanı veya çatısı (çadır, güneşlik vb. dâhil) olan, kapıları, pencereleri ve giriş yolları dışında bütün yan yüzeyleri geçici veya kalıcı olarak tamamen kapatılmış alanlar ile aynı şekilde tavanı veya çatısı olup yan yüzeylerinin yarısından fazlası kapalı bulunan yerler olarak tanımlanmaktadır.

KAPALI ORTAMIN/ALANIN
BİREYİN SAĞLIĞINI TEHDİT
EDİCİ NİTELİKTE OLMAMASI
GEREKİR:

İNSAN FAKTÖRÜ
KAPALI ORTAMIN NİTELİĞİ
KİRLETİCİLERİN VARLIĞI

Yaşam alanı ya da çalışma ortamı bireylerin sağlığı için tehdit oluşturmamalı:

1. Radyasyon

2. Toksik gazlar

3. Ortam havasında tehlikeli partiküller

SİGARA DUMANI: EN ÖNEMLİ KİRLETİCİLER ARASINDA..

SİGARA DUMANI

250'sinin kanser yaptığı bilinen/
(ya da) zehirli olan 4000 den
fazla sağlığa zararlı madde
içermektedir.

SİGARA DUMANI

ANA AKIM:

Mainstream Smoke: Sigarayı içen kişi tarafından sigaradan nefes çekildikten sonra ağız ve burundan dışarıya üflenen duman

YAN AKIM:

Sidestream Smoke: İçe çekilmeyen sigaranın ucundan çıkan duman

SIGARA DUMANINDAN
PASIF ETKILENİM:

ANA AKIM + YAN AKIM

- Sigara dumanından pasif etkilenim:
  - *Passive smoking*
  - *Involuntary smoking (İstemsiz içicilik)*
  - *Secondhand smoke*
  - *Environmental tobacco smoke*

SİGARA DUMANINDAN PASİF
ETKİLENİM ÖNEMLİ BİR SORUN

"HALK SAĞLIĞI SORUNU"

PASİF ETKİLENİM BAŞLICA;

Evde

Sosyal yaşamın geçirildiği yerlerde

İşyerinde

.....

.....

PASİF ETKİLENİM AÇISINDAN RİSK GRUPLARI;

Çocuklar—Dünyada 700 milyon çocuk

Kadınlar/gebeler

Yaşlılar

Haklarını korumama olasılığı olan
gruplar (örneğin engelliler)

Çalışanlar (her yıl 20 000 çalışanın
ölümü)

ERİŞKİNLER

- Kesin kanıt
  - Koroner arter hastalığı
  - Akciğer kanseri
  - Kadınlarda üreme sistemi ile ilgili sorunlar
- Anlamlı kanıt
  - İnme
  - Nazal sinüs kanseri
  - Meme kanseri
  - Ateroskleroz
  - KOAH
  - Erken doğum

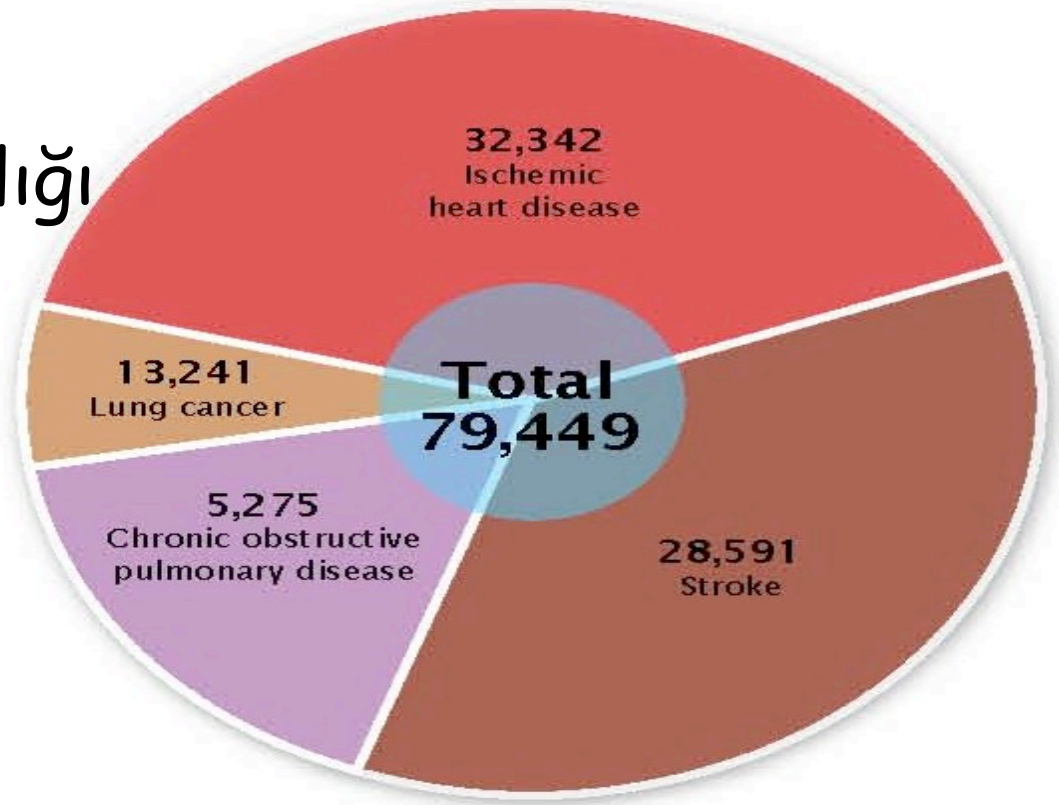

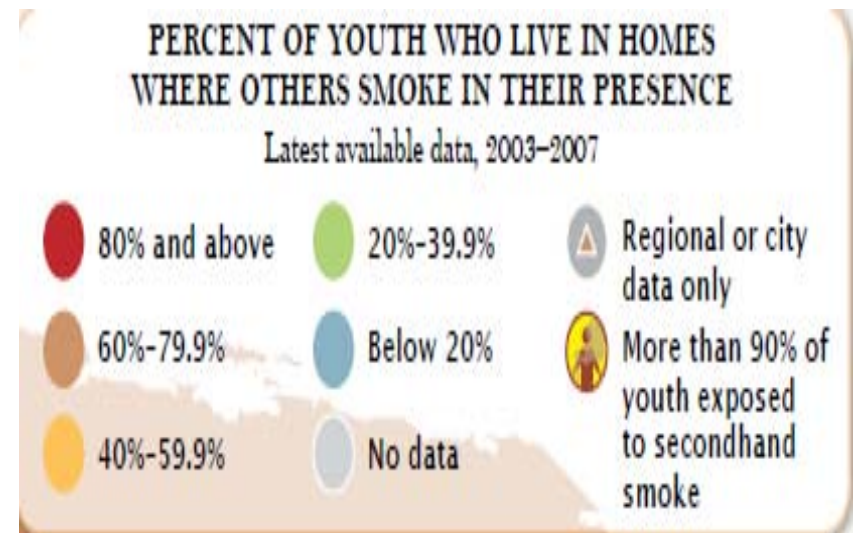
ÇOCUKLAR

- Kesin kanıt
  - Orta kulak iltihabı
  - Solunum sistemi ile ilgili öksürük, hırıltılı solunum
  - Yetersiz akciğer fonksiyonları
  - Ani bebek ölüm sendromu
  - Alt solunum yolu hastalıkları
  - Düşük doğum ağırlığı
- Anlamlı kanıt
  - Meme kanseri
  - Lenfoma
  - Lösemi

SDPE'e atfedilen ölümler
(25 Avrupa Birliği Ülkesi, 2002)

1. İskemik kalp hastalığı
2. İnme
3. Akciğer kanseri
4. KOAH

PASİF ETKİLENİM—AVRUPA

Tablo 8. 13-15 yaş grubunda tütün dumanından pasif etkilenim prevalansı (%)

Ülke	Araştırma yılı	Evdeki etkilenim	Ev dışındaki etkilenim
Arnavutluk	2004	84,8	80,6
Ermenistan	2004	91,4	85,1
Belarus	2004	75,3	90,1
Bosna Hersek	2003	96,7	91,5
Sırp Cumhuriyeti	2003	96,2	91,1
Bulgaristan	2002	67,7	75,7
Hırvatistan	2003	94,9	91,1
Çek Cumhuriyeti	2002	41,1	74,5
Estonya	2003	80,6	90,7
Gürcistan	2003	95,0	93,8
Yunanistan	2004 (bölgesel)	91,1	94,3
Macaristan	2003	84,0	92,8
Kazakistan	2004	72,7	71,8
Kırgızistan	2004	64,4	64,9
Letonya	2002	59,0	71,3
Litvanya	2005	43,1	64,6
Polonya	2003	86,7	90,4
Moldova	2004	62,3	96,7
Romanya	2004	90,4	81,5
Sırbistan Karadağ	2003	97,4	91,3
Slovakya	2003	79,5	85,7
Slovenya	2003	65,9	89,0
Tacikistan	2004	51,5	69,7
Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya*	2003	91,9	80,2
Türkiye	2003	81,6	85,9
Ukrayna	2005	70,1	84,4

* Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya – The former Yugoslav Republic of Macedonia

PASİF ETKİLENİM—AVRUPA

Tablo 8. 13-15 yaş grubunda tütün dumanından pasif etkilenim prevalansı (%)

Ülke	Araştırma yılı	Evdeki etkilenim	Ev dışındaki etkilenim
Arnavutluk	2004	84,8	80,6
Ermenistan	2004	91,4	85,1
Belarus	2004	75,3	90,1
Bosna Hersek	2003	96,7	91,5
Sırp Cumhuriyeti	2003	96,2	91,1
Bulgaristan	2002	67,7	75,7
Hırvatistan	2003	94,9	91,1
Çek Cumhuriyeti	2002	41,1	74,5
Estonya	2003	80,6	90,7
Gürcistan	2003	95,0	93,8
Yunanistan	2004 (bölgesel)	91,1	94,3
Macaristan	2003	84,0	92,8
Kazakistan	2004	72,7	71,8
Moldova	2004	96,7	91,5

Litvanya--%64,9

Moldova--%96,7

Romanya	2004	90,4	81,5
Sırbistan Karadağ	2003	97,4	91,3
Slovakya	2003	79,5	85,7
Slovenya	2003	65,9	89,0
Tacikistan	2004	51,5	69,7

Türkiye--%85,9

Ukrayna	2005	70,1	84,4
---------	------	------	------

* Eski Yugoslavya Cumhuriyeti Makedonya – The former Yugoslav Republic of Macedonia

Ev ortamında sigara içildiğinde;

- Çocuklar ortalama günde **5 sigara** içmiş olmaktadır.
- Bebekler hastaneye **3 kat** daha fazla başvurmaktadır.
- Ani bebek ölümü riski **2.5 kat** artmaktadır.
- Bebeklerde ani, kolik tarzı karın ağrısı görülme sıklığı **2 kat** artmaktadır.
- Çocuklarda astım ve solunumsal enfeksiyon riski **2 kat** artmaktadır.
- Çocuklarda akciğer kanseri, kronik bronşit sıklığı artmaktadır.
- Eşi sigara içen kadınlarda akciğer kanserinden ölüm **2-3 kat** artmaktadır.

<http://www.mountpics.com/thumbnails/passive-smoking.jpg>

**Protect children: don't make
them breathe your smoke**

http://julia871203.files.wordpress.com/2008/12/_44084703_children1.jpg

EKONOMİK KAYIPLAR UNUTULMAMALI !!

NASIL ÖLÇÜM YAPILMALI?

Başlıca;

PM

CO

Anti-2nd Hand Smoking Ahlan Magazine Ad (22.5x30cm)
(GIRL Version)

Stop second hand smoking

**ÖNLEMEK
GEREKLİ !!**

<http://www.holgerappel.com/media/second.hand.smoking02.jpg>

Tütünle Mücadele

1. BAŞLATMA

2. BIRAKTIR

3. SİGARA DUMANINDAN
PASİF ETKİLENİMDEN KORU

Tütünle Mücadele

BAŞLATMA

BIRAKTIR

**SİGARA DUMANINDAN
PASİF ETKİLENİMDEN
KORU**

SDPE'den korunma açısından "güvenli" bir sınır yok !!

%100 dumansız ortam (hava) sağlanmalı !!

DİKKAT:

**HAVALANDIRMALAR ORTAMDAKİ
DUMANIN (ZARARLI MADDELERİN)
GİDERİLMESİ İÇİN YETERLİ DEĞİL !!!**

DİKKAT:

**HİÇBİR HAVALANDIRMA SİSTEMİ DUMANI
TEMİZLEMeye YETMEMEKTEDİR !!!**

YAPILMASI GEREKEN:

%100

DUMANSIZ ALANLAR !!!

TKÇS Madde 8- *Tütün dumanından korunma*

1. Taraflar, bilimsel kanıtların tütün dumanına maruz kalmanın ölüm, hastalık ve sakatlıklara neden olduğunun kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde kanıtladığını kabul ederler.

2. Her bir Taraf, kapalı iş yerlerinde, toplu taşıma araçlarında, kapalı kamu alanlarında ve gerektiğinde, kamuya açık diğer yerlerde tütün dumanına maruz kalmayı engellemek için, ulusal yasalarla belirlenen mevcut resmi yetki alanlarında, etkin yasal, icrai, idari ve/veya diğer önlemleri alacak ve uygulayacak ve bu önlemlerin, yetkisine giren diğer düzeylerde de kabulü ve uygulanmasını etkin bir şekilde teşvik edecektir.

http://www.who.int/tobacco/research/secondhand_smoke/en/. Erişim tarihi: 14 Nisan 2009.

http://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&task=view&id=107&Itemid=36. Erişim tarihi: 14 Nisan 2009.

Yasalar

Toplum desteđi

Duyarlılık

Savunuculuk

Kampanyalar

DUMANSIZ ORTAM—
DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE YASAL
DÜZENLEMELERLE
DESTEKLENEN BİR SÜREÇ

ULUSLARARASI DÜZEYDE

“DUMANSIZ ORTAM” İÇİN ADIM ATMIŞ ÜLKE ÖRNEKLERİ

- ❑ İrlanda
- ❑ Uruguay
- ❑ ABD-eyaletleri
- ❑ Yeni Zelanda
- ❑ Avrupa ülkeleri (İngiltere, Fransa, vb)
- ❑ Türkiye
- ❑ Diğer...

ULUSAL DÜZEYDE

Resmi Gazete

Başbakanlık
Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır

Kuruluşu : 7 Ekim 1920

26 Kasım 1996
SALI

Sayı : 22829

YASAMA BÖLÜMÜ

Kanun

Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine
Dair Kanun

Kanun No . 4207

Kabul Tarihi : 7.11.1996

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, kişileri tütün ve tütün mamullerinin zararlarından, bunların alışkanlıklarını özendirici reklam, tanıtım ve teşvik kampanyalarından koruyucu tertip ve tedbirler almaktır.

ULUSAL DÜZEYDE

- 03/01/2008 TARİHLİ VE 5727 SAYILI
  - TÜTÜN MAMULLERİNİN ZARARLARININ ÖNLENMESİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası	<u>5727</u>
Başlığı	TÜTÜN MAMULLERİNİN ZARARLARININ ÖNLENMESİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN
Kabul Tarihi	03/01/2008
Kabul Edildiği Birleşim	<u>23.Dönem 2.Yasama Yılı 45.Birleşim</u>
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	07/01/2008
Cumhurbaşkanlığında n Geliş Tarihi	18/01/2008
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Onay
Resmi Gazete Tarihi	19/01/2008
Resmi Gazete Numarası	26761
Diğer Bilgiler	<u>Son Dönem Teklif Bilgileri ve Komisyon Raporları</u>

STK DESTEĞİ ÖNEMLİ

www.havanikoru.org
<http://www.havanikoru.org.tr/iletisim.html>
"Tütün irtibat merkezi telefon numaraları"

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

**SİGARA İÇİLEN MASADA MI, YOKSA
PASİF OLARAK SİGARA
İÇİLEN MASA MI OTURMAK İSTERSİNİZ?**

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

**SİGARA İÇİLEN MASADA MI, YOKSA
PASİF OLARAK SİGARA
İÇİLEN MASA MI OTURMAK İSTERSİNİZ?**

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/55/Smoke-by-a-window-in-a-pub.jpg/200px-Smoke-by-a-window-in-a-pub.jpg>

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/55/Smoke-by-a-window-in-a-pub.jpg/200px-Smoke-by-a-window-in-a-pub.jpg>

**SİGARASIZ/DUMANSIZ ORTAMLAR
HEDEFİ İÇİN BİRLİKTE HAREKET
EDELİM !!**

diaslan@hacettepe.edu.tr